

LAULUMÄNG

Tants 1.–2. klassi lasterühmale

Tantsu on seadnud ja kirjeldanud XIII noorte tantsupeoks Liina Eero 2021. aastal.

Seade Karoliina Kreintaal, Arno Tamm, Mari Kalkun.

Tants koosneb kolmest laulumängust: „Miterjonilind“ (Hargla), „Lambamäng“ (Suure-Jaani) ja „Till-lill-lippu linnassid“ (Muhu) ja Jaan Palu mängitud „Aadu polka“ (Kihnu). Mängud on eriilmelised ja võimaldavad tantsida koos rühmaga, paarilisega. Julgematel on võimalus kanda solistiosa. Solistid: kaks linnukest, hunt, karjane ja koer. Lambamängus on vahendina kasutusel kaabu ja tokk. XIII noorte tantsupeol esitatakse tantsu koos pererühmadega.

PÕHISAMMUD JA KOMBINATSIOONID

Taktimõõt 2/4 ja 3/4

1. Kõnnisamm (3/4)

Taktis astutakse üks kõnnisamm.

2. Jooksusamm (3/4)

Taktis tehakse kolm jooksusammu.

3. Hüpaksamm (2/4)

Taktis tehakse kaks hüpaksammu.

4. Vetrumine sulgükis alla-üles (2/4)

Taktis vetrutakse kaks korda alla-üles. Tantsija on sulgükis. Eellöögil sirutatakse veidi põlveliigesest, takti I osal laskutakse tagasi sulgükki ja II osal sirutatakse jälle veidi. III-IV osal korratakse I-II osa tegevust.

5. Koera liikumine

Koer liigub käpuli – kahel käel ja jalal või üks jalg tõstetud üles sabaks.

6. Kombinatsioon 1 – arad lambad

Sooritatakse nelja takti vältel. Tantsijad on sulgükis.

Taktid 1–2. Vetrutakse sulgükis alla-üles (põhisamm 4).

Taktid 3–4. Püsitakse sulgükis, takti I osal pööratakse pea paremale, III osal vasakule.

7. Kombinatsioon 2 – julged lambad

Sooritatakse nelja takti vältel.

Taktid 1–2. Vetrutakse sulgükis alla-üles (põhisamm 4).

Taktid 3–4. Tantsijad sirutuvad veidi põlveliigesest, takti I osal pööratakse pea paremale, III osal vasakule.

8. Kombinatsioon 3 – varjab lambaid

Sooritatakse nelja takti vältel. Sirged käed tõstetud kõrvale, pihud pööratud ette.

Takt 1. I osal tehakse parema jalaga aste küljele ning II–IV osal vetrutakse põlveliigesest üles-alla-üles.

Takt 2. I osal kantakse keharaskus vasakule jalale (aste vasakule) ning II–IV osal vetrutakse põlveliigesest üles-alla-üles.

Taktid 3–4. Korratakse kahe eelmise takti tegevust.

Kombinatsiooni tantsitakse ka tehes vasaku jalaga aste taha.

9. Kombinatsioon 4 – otsib lambaid

Sooritatakse nelja takti vältel.

Takt 1. I osal tehakse parema jalaga aste küljele ning II–IV osal vetrutakse põlveliigesest üles-alla-üles. Parem sirutatud sõrmedega labakäsi asetatakse silmade kohale.

Takt 2. I osal kantakse keharaskus vasakule jalale (aste vasakule) ning II–IV osal vetrutakse põlveliigesest üles-alla-üles, parem käsi langetatakse.

Takt 3. Korratakse eelmise takti tegevust paremale. Parem käsi sirutatakse ette ja nimetissõrmega osutatakse ette (lammaste poole).

Takt 4. Korratakse 2. takti tegevust.

Kombinatsiooni tantsitakse ka tehes parema jalaga aste ette.

TANTSU KIRJELDUS

Taktimõõt 2/4 ja 3/4

Osavõtjad. Kaheksa segapaari.

Lähteasend. Tantsijad seisavad sõõril esipoolega päripäeva, kaks last (linnukest) ringi keskmes, esipoolega vastupäeva. Tokk ja kaabu on lava eesmisel vasakus nurgas maas.

MITERJONILIND

Taktimõõt 3/4

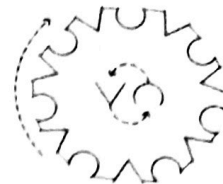
I osa (taktid 1–8)

Taktid 1–8. Tantsijad seisavad lähteasendis.

II osa (taktid 9–16 viis korda)

Oll' meil üts, oll' meil üts miterjoni lind, oll' meil üts, oll' meil üts miterjoni lind. Rohuaian, rohuaian säääl ruusõ vilun, rohuaian, rohuaian, säääl ruusõ vilun.

Taktid 9–16 kaks korda. Vasaku jalaga alustades liigutakse sõõris kõnnisammudega päripäeva. Ringi sees olevad linnukesed liiguvad jooksusammudega vastupäeva (jn 1), tõstes ja langetades kõrval sirgeid käsi (tiibu lehvitades).

jn 1

Sääl tegi timä, sääl tegi timä paljugi kurja, ärä' sei timä, ärä' sei timä tuurõpuumara, peterselli', peterselli' ja piite lehe'.

Taktid 9–16 kolmandat ja 9–12 neljandat korda. Sõõril olevad tantsijad pöörduvad 9. taktil kolmandat korda lõppsammuta esipoolega ringi keskmesse. Linnukesed liiguvad jooksusammudega ja käsi kõrval üles-alla liigutades vabalt valitud tantsija ette, asetavad talle käed õlgadele ja liiguvad seejärel järgmise vabalt valitud tantsija ette jne. Tantsija, kellele linnuke on käed õlgadele pannud, laskub sulgkükki ja seejärel sirutub kohe.

Esihüpäs timä, esihüpäs timä lehtmaja poolõ, üle aia, üle aia haavigumõtsa. Kel püssi', kel püssi'...

Taktid 13–16 neljandat ja 9–14 viiendat korda. Sõõril olevad tantsijad laskuvad sulgkükki. Linnukesed liiguvad jooksusammudega ringist välja ja sisse, tõstes ja langetades kõrval sirgeid käsi. Sõõril olevate tantsijate ühendatud kätest hüpatakse üle. Liikumine lõpetatakse sõõri sees.

...püüdku tedä

Takt 15 viiendat korda. Sõõril olevad tantsijad tõusevad püsti ja jooksevad ringi keskmesse, linnukesed jäävad ringi sisse.

...kinni'!

Takt 16 viiendat korda. Tantsuvõtte vallandatakse, tantsijad kallutavad veidi ette, nagu peaksid nõu, millist mängu järgmisena mängida.

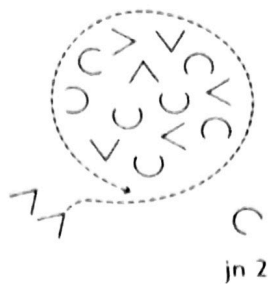
VAHEOSA (taktid 17–29)

Taktimõõt 2/4

Taktid 17–20. Hunt liigub vabalt valitud viisil lava paremasse eesmisse nurka, koer ja karjane lava vasakusse eesmisse nurka. Ülejäänud tantsijad (lambad) püsivad eelmises asendis.

Takt 21. Lava keskmes olevad lambad laskuvad sulgkükki, moodustub korrapärase kamp, kus iga tantsija võib olla esipoolega vabalt valitud suunas.

Taktid 22–29. Tantsitakse kaks korda kombinatsiooni 1 (arad lambad). Hunt ja koer seisavad lava nurkades, karjane asetab kaabu pähe ja toetab toki vasakule õlale (jn 2).

LAMBAMÄNG

Taktimõõt 2/4

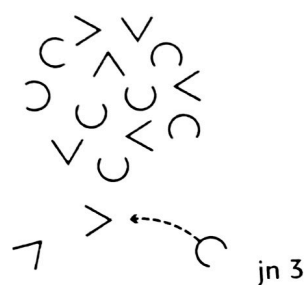
HUNDI KAVALDAMINE

(taktid 30–37 neli korda ja taktid 38–41)

Taktid 30–37 kaks korda. Karjane liigub kõnnisammudega ümber lammaste täisringi vastupäeva. Koer liigub karjasega kaasa. Hunt seisab lava paremas eesmisel nurgas (jn 2).

Lambad tantsivad neli korda kombinatsiooni 2 (julged lambad).

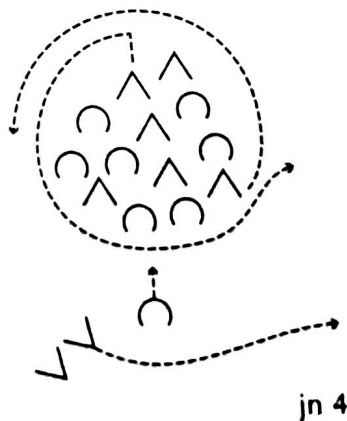
Taktid 30–33 kolmandat korda. Karjane seisab lava keskjoonel lammaste ees, koer tema läheduses. Hunt liigub salakavalalt karjase juurde (jn 3). Lambad tantsivad kombinatsiooni 2 (julged lambad).

Taktid 34–35 kolmandat korda. Hunt näitab vasaku käega lava parema külje poole (püüab karjast lammaste juurest eemale meelitada), koer hoiab karjase läheduses. Lambad tantsivad kombinatsiooni 2 (julged lambad) taktide 1–2 tegevust.

Taktid 36–37 kolmandat korda. Hunt ja karjane suruvad kätt ja lepivad kokku, et hunt valvab senikaua lambaid, kuni karjane ära käib. Lambad tantsivad kombinatsiooni 2 (julged lambad) taktide 3–4 tegevust.

Taktid 30–37 neljandat korda ja taktid 38–41. Karjane kõnnib koos koeraga lava parema eesmise nurga suunas. Lambad sirutuvad ja pöörduvad lühemat teed esipoolega lava tagakülje poole. Hunt ajab lambaid taga, vabade jooksusammudega liigutakse vastupäeva täisring ning seejärel jooksevad seitse lammast lava vasakule ja kuus lammast lava paremale küljele (jn 4). Liikumise lõpuks on hunt lava keskpunktist vasakul, esipoolega lava parema külje poole, ja sirutab käed küljele (varjab selja taga olevaid lambaid). Lambad pöörduvad esipoolega keskjoonel poole ja laskuvad sulgküki.

DIALOG (taktid 42–67)

Taktid 42–45. Lambad tantsivad kombinatsiooni 1 (arad lambad), karjane kõnnib koos koeraga hundi juurde, tokk on karjase vasakul õlal. Hunt tantsib kombinatsiooni 3 (varjab lambaid) (jn 5).

Taktid 46–49. Lambad ja hunt kordavad eelmise nelja takti tegevust. Karjane tantsib kombinatsiooni 4 (otsib lambaid), koer on karjase läheduses.

Taktid 50–53. Lambad kordavad taktide 42–45 tegevust. Karjane ja hunt vahetavad parema jalaga alustades kahe külgsammu, sammu ja lõppsammuga päripäeva kohad. 53. takti I osal astub karjane parema jalaga ette astesse ja hunt vasaku jalaga taha astesse. Koeral on vaba tegevus.

Taktid 54–57. Lambad kordavad taktide 42–45 tegevust. Hunt tantsib kombinatsiooni 3 (varjab lambaid) ja karjane kombinatsiooni 4 (otsib lambaid). Koeral on vaba tegevus.

Taktid 58–61. Korratakse taktide 50–53 tegevust, kuid 53. taktil püsivad hunt ja karjane ummisseisus.

Taktid 62–63. Hunt astub väikesesse harkseisu ja seisab, käed kõrval, varjates lambaid. Karjane pöörduv esipoolega lava esikülje poole, asetab parema labakäe suu juurde, nagu hüüaks kaugusesse, ja hüüab „ute-ute-ute-ute“. Lambad sirutuvad veidi ja pöörlevad vabade kiirete sammudega päripäeva.

Taktid 64–65. Lambad jätkavad pöörlemist. Hunt ja karjane vahetavad vabade kõnnisammudega vasakut kätt möödudes kohad. Koeral on vaba tegevus.

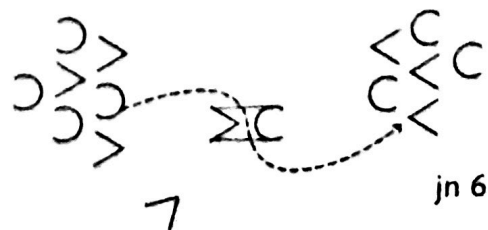
Takt 66. Lambad pöörduvad esipoolega lava keskpunkti poole ja laskuvad sulgkükki. Karjane ulatab hundile toki ühe otsa. Toki otsast hoitakse kahe käega kinni. Koeral on vaba tegevus.

Takt 67. Hunt ja karjane laskuvad sulgkükki.

HUNT ON LAMMASTELE VIGA TEINUD?

(taktid 68–75 kaks korda ja taktid 76–79)

Taktid 68–69. Hunt ja karjane hoiavad tokki enda vahel, parempoolsed lambad tantsivad kombinatsiooni 1 (julged lambad) taktide 1–2 tegevust. Vasakpoolsete lammaste hulgast jookseb üks lammas tokini, hüppab sellest üle, liigub parempoolsete lammaste juurde ja liitub nende tegevusega, koeral vaba tegevus (jn 6).

Taktid 70–71. Vasakpoolsetest lammastest jookseb üle toki järgmine lammas, parempoolsed lambad tantsivad kombinatsiooni 1 (julged lambad) taktide 3–4 tegevust.

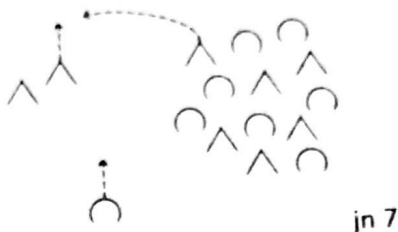
Taktid 72–75 ja 68–71 teist korda. Korratakse eelmise nelja takti tegevust kaks korda.

Taktid 72–73 teist korda. Korratakse taktide 68–69 tegevust, üle toki jookseb viimane lammas.

Taktid 74–75 teist korda. Kõik lambad on jõudnud lava parema külje poole ja tantsivad kombinatsiooni 1 (julged lambad) taktide 3–4 tegevust. Hunt ja karjane sirutuvad,

karjane toetab toki vasakule õlale.

Taktid 76–79. Karjane kutsub parema käega viibates lambaid endaga kaasa, lambad liiguvad vabade jooksusammudega koos karjase ja koeraga lava tagaküljele. Hunt järgneb neile hiilides (jn 7).

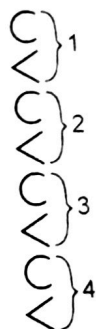

jn 7

TILL-LILL-LIPPU LINNASSID

Taktimõõt 2/4

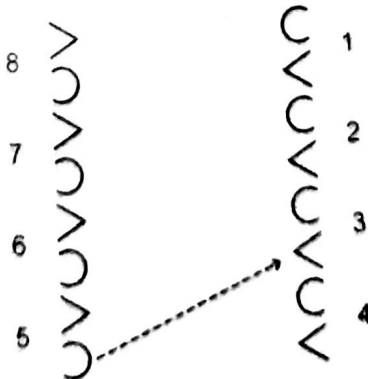
Taktid 80–91. Karjane asetab toki ja kaabu tagaküljele. Hüpaksammudega liigutakse vabalt lava külgedele kahte neljapaarisesse viirgu, käed liiguvad vabalt kaasa ning viirgu jõudes panevad tüdrukud käed seelikusse ja poisid puusale. 91. taktil tehakse samm ja hüpe ummisseisu. Paarid on mõtteliselt nummerdatud (jn 8).

jn 8

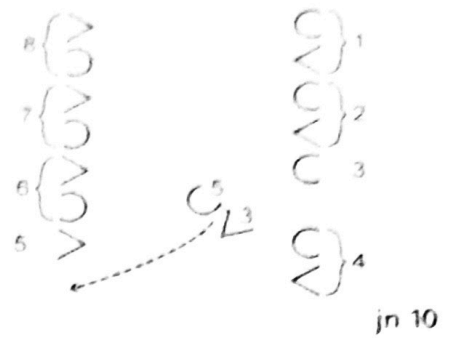
MÄNG I (taktid 92–99 kolm korda)

Taktid 92–95. Paari 5 tüdruk liigub vabalt valitud sammuga paari 3 poisi juurde ja haarab oma vasaku käega poisi paremast käest või valib mõne tantsuvõtte (jn 9). Ülejäänud tantsijad vetruvad takti jooksul kaks korda põlveliigesest alla-üles, takti I ja III osal lüüakse püstplaks.

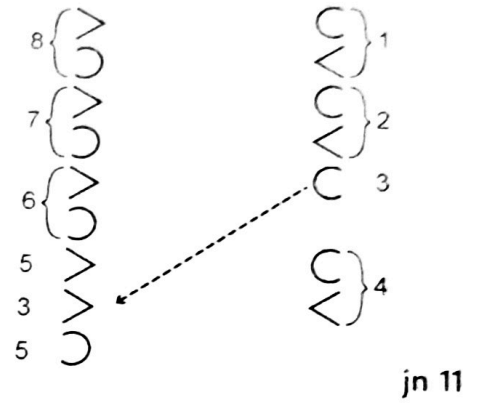

jn 9

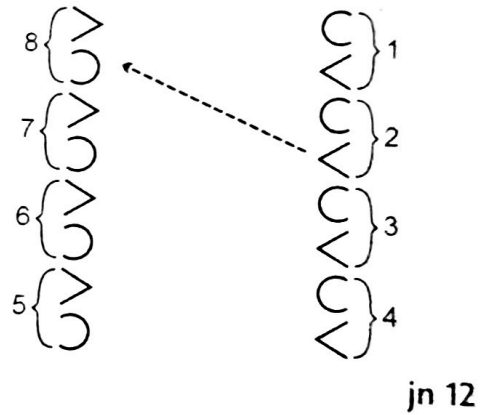
Taktid 96–99. Paari 5 tüdruk liigub koos paari 3 poisiga enne valitud sammu ja tantsuvõttega tagasi oma kohale viirus (jn 10). Viirule jõudes on tüdruku 5 vasakul käel kaks poissi. Ülejäänud tantsijad jätkavad alla-üles vetrumist, takti I ja III osal lüüakse püstplaks.

Taktid 92–95 teist korda. Paari 3 tüdruk liigub vabalt valitud sammuga oma paarilise juurde ja haarab vasaku käega poisi paremast käest või valib mõne muu tantsuvõtte (jn 11). Ülejäänud tantsijad jätkavad alla-üles vetrumist.

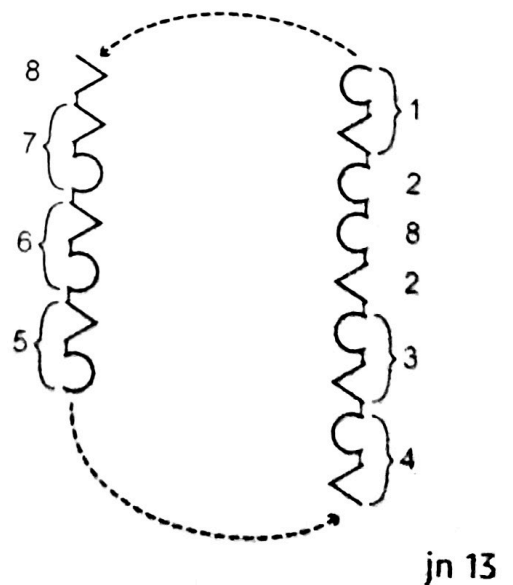
Taktid 96–99 teist korda. Paar 3 liigub enne valitud sammu ja tantsuvõttega tagasi oma kohale viirus. Ülejäänud tantsijad jätkavad alla-üles vetrumist, takti I ja III osal lüüakse püstplaks.

Taktid 92–99 kolmandat korda. Korratakse taktide 92–99 tegevust, paari 2 poiss liigub paari 8 tüdruku juurde (jn 12) ja seejärel tagasi oma kohale, takti I ja III osal lüüakse püstplaks.

VAHEOSA (taktid 100–103 kaks korda)

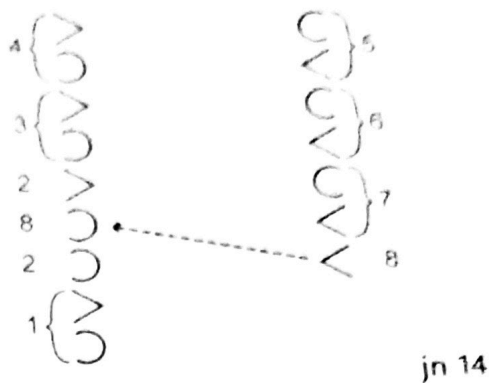
Taktid 100–103 kaks korda. Tantsijad ühendavad viirus käed ning 14 galopisammu, sammu ja hüppega ummisseisu vahetavad viirud vastupäeva mööda ringjoont liikudes kohad (jn 13).

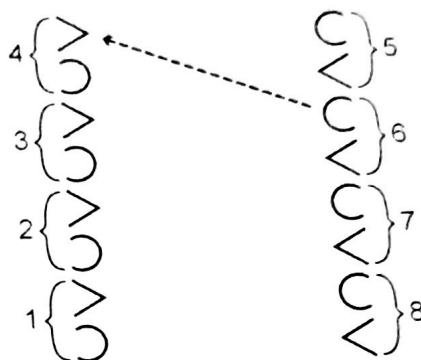
MANG II (taktid 92-99 kolm korda)

Taktid 92-99. Korratakse mäng I taktide 92-99 teist korda tegevust, paari 8 poiss liigub oma paarilise juurde (jn 14) ja seejärel tagasi oma kohale.

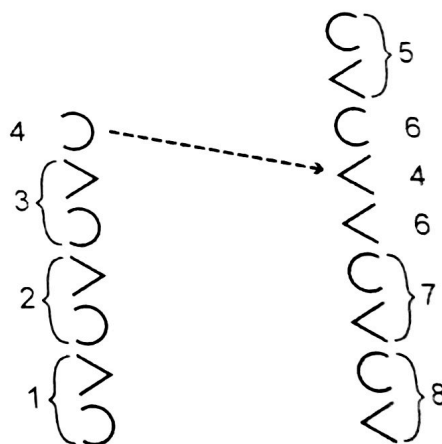
Taktid 92-99 teist ja kolmandat korda. Korratakse mäng I taktide 92-99 esimest ja teist korda tegevust. Paari 6 tüdruk liigub paari 4 poisi juurde ja tagasi ning paari 4 tüdruk liigub oma paarilise juurde ja seejärel oma kohale tagasi (jn 15 ja 16).

jn 14

jn 15

jn 16

Märkused:

Mängus „Till-lill-lippu linnassid“ valitakse õppeprotsessi käigus tantsijale kindlad põhisammud ja tantsuvõtted.

Laulumängu lõppasendist pöörduetakse veerandpöördega päripäeva tantsu „Vikerkaart otsman“ lähteasendisse.

Laulumäng

Põhineb pärimuslikel laulumängudel 'Miterjonilind' (Hargla), 'Lambamäng' (Suure-Jaani) ja 'Til-lil-lippu' (Muhu) ning Jaan Palu mängitud 'Aadu polka' (Kihnu).

Seade: Karoliina Kreintaal,
Arno Tamm, Mari Kalkun

Miterjonilind

1. Oll' meil üts, oll' meil üts mi - ter - joni lind,
2. Ro - hu - ai - an, ro - hu - ai - an sääl ruu - sõ vi - lun,
3. Sääl tegi timä, sääl tegi timä, pal - ju - gi kur - ja:
4. pe - ter - sel - li', pe - ter - sel - li' ja pii - te le - he'.
5. ü - le ai - a, ü - le ai - a haa - vi - gu - môt - sa.

oll' meil üts, oll' meil üts mi - ter - joni lind.
ro - hu - ai - an, ro - hu - ai - an sääl ruu - sõ vi - lun.
ä - rä' sei timä, ä - rä' sei timä tuu - rõ' - puu - ma - ra,
E - si' - hüpäs timä, e - si' - hüpäs timä leht - ma - ja poo - lõ,
Kel püs - si', kel püs - si', püüd - ku tedä kin - ni'!

VAHEOSA

Lambamäng
Hundi kavaldamine

1. Mi - na oi - an ee - de ut - te, mi - na oi - an ee - de ut - te,
 2. eit tiib mul - le uu - e kuu - e, eit tiib mul - le uu - e kuu - e,
 3. si - ni - sii - da pae - lu - si - da, si - ni - sii - da pae - lu - si - da,
 4. Tiin ai - da, teri - tan tee - bast, tiin ai - da, teri - tan tee - bast,

mi - na kaet - sen taa - di kar - ja, mi - na kaet - sen taa - di kar - ja,
 taat tiib tar - ga me ka - su - ka, taat tiib tar - ga me ka - su - ka,
 ka - le - vii - da ka - pu - kii - da, ka - le - vii - da ka - pu - kii - da!
 kuu - se - vits ja raud - ne tee - bas, kuu - se - vits ja raud - ne tee - bas.

õ - be - da - ne ai - a - roe - gas, õ - be - da - ne ai - a - roe - gas.

DIALOOG

Hunt on lammastele viga teinud?

1. Sii - a tiin ma un - di - mul - gu, sii - a tiin ma un - di - mul - gu,
 2. Vii met - sa mi - ni - a lam - mas, vii met - sa mi - ni - a lam - mas,

unt, tu - le met - sast väl - lä, uu! Unt, tu - le met - sast väl - lä, uu!
 ki - su äm - ma kee - rud sil - mad, ki - su äm - ma kee - rud sil - mad.

Jä - ta jäl - le mem - me lam - mas, jä - ta jäl - le mem - me lam - mas!

Till-lill-lippu linnassid

MÄNG I, II

1. Till - till lip - pu lin - nas - sid, lin - nas - sid, lin - nas - sid.
 2. Ku - ku - lind oli kuu - e sies, kuu - e sies, kuu - e sies,
 3. Meil põle kuk - ke tar - vis - ki, tar - vis - ki, tar - vis - ki,

Har - ju ku - kel kan - nus - sid, kan - nus - sid, kan - nus - sid.
 lau - lu - rääs - tas rä - ti - kus, rä - ti - kus, rä - ti - kus.
 mei - e kana muneb mui - du - gi, mui - du - gi, mui - du - gi.

VAHEOSA